Cort verhael vande groote Victorie die Godt almachtich de Coninckl ijcke Mayesteyt van Enghelandt verleent heeft/ ouer de Spaensche Armade/ Den eersten Julij/ stilo nouo. Anno 1588. Wt de Coronta gheloopen.

Ghedruckt met consent.

ALle de werelt is notoor ende kennelijck / hoe dat den Co-
ninck van Spaignien naest den tijt van drij Jaren herwaerts/ende
noch laugher heeft ghereedtschap gemaeckt/ ē doen maecken ende
toeghemaeckt heeft een seer groote ouermatighe ghewelighe Ar-
made ē vloote van Schepen/Galiassen ende Galayen/soo groot ē
cleyn. Alle welcken ghy hier nae by specificatie sult moghen sien ē
lesen/ alle welcke in sulcker secrete bedecktheyt ghescheit is/ tot deser tijt toe / dat
noch niemant yets.(Wat zijnen wille was daermede wt te rechten) heeft connen
bespueren ofte vernemen/wien hy met alsulcken ghereetschap heeft ghedoecht te
versoecken/ niet minder is ons ē gheheel Europa bekent dat groote ghewelt ē
toerustinghe van den Prince van Parma/ den welckē oock mede byde 2. Jarē al-
les by een gesleypt ē vergadert heeft/soot blijckt byde naeste cundtschappen van
veele loofwaerdighe persoonen ouer de veertichduysent mannen van oorloge/ so
Spaengiaerts/Walen/Duytschen/ ē alle ander/ Waer onder zijn ontrēt de xlv.
Cornetten/Ruyteren ontrent drij hondert Playten/Huen/ē ander groote ē plat
boomde Schepen/ende noch wel tusschen xxxvj. Boots van Oorloghe/op welcke
Schepe voorsz. 40000. Mannen ē Paerde volck/ midtsgaders veel ander gereet-
schappen bequaem tot den oorloghe dienende heeft liggen wachten/ so wel inder
Sluys/Nieupoort als Duynkercken/ om ter bequamer tijt kundtschap ē ghele-
gentheyt de selue te doen by een voeghen tot behulp van de Armade vā Lisseboen
gheseylt zijnde den xxx. May stilo nouo, Sterck ontrent 150. Schepen soo groot ē
cleyn/ē den xv. Junij gearriueert in Bosschagē ofte de Cronia/ al waer sy lieden
hen weder om versien ē ghesterckt ē ververst hebben met andere groote Bos-
schaepsche Schepen voor het verlies van sekere Galayen ē andere Schepē door
ouweder ē tempeeste onder wegen verloozen / ē alsoo ontrent den 14. Julij we-
derom wt de Coronia geloopen met het ghetal van 145. stucks so groot ē cleyn/
alle de welcke vernomen zijn den xxx. Julij tegen den auont ontrent Playmuyen
ē Wicht bewesten Engelant aldaer zijnde ist geschiet dat een Pijnasse ofte iacht
daer toe gheordineert is ghecomen ontrent/ ē ronts om de gantsche Spaensche
vloote om die selue te besichtigen/twelck de Spaensche Armade gemerckt heeft/
hebben vier bequame iachten afghemaeckt om t'voorsz. Pijnasse te innen / ē op
te houden twelck hun is ghefaelgeert/ē de Pijnasse des seluen auonts weder om
ter ghewunster hauen Playmuyen gheraeck zijnde/zijn alle vier/Baeckenen ende
brandt teeckenen rontom op alle bequame plaetsen daer toe ghestelt/door alle de
Zeecusten van Enghelandt gheopenbaert/ē daermede den ander bekuntschapt
goede wachte ē toesiecht te zijn . Des anderen daechs smorghens vroech soo ist
gheschiet dat de Armade vande Coninclijcke Mayesteyt van Engelant hem met
cloecken moede vertoont hebben te comen wt allen Hauenen van Enghelant met
veel troepen ē hoopen van thienen oock van twaelfuen ē twintigen sterck zijn-
de/ē zijn seer moedichlijck ghepasseert langs ē door alle de vlootē der Spaing-
iaerts / ē hebben bestaen met grooter furie den grooten Vies Admirael aen te
veerden / grooten ontrent seuen hondert lasten / versien met 26. groote metalen
stucken / ende neghen hondert Crijchs Volcks / welcken Schip alsoo dapper
ende vierichlijck is aenghevochten dattet door grooten noot ghedwonghen is
gheweest hun op te gheuen in handen vanden vroomen ende Valianten Capiteyn
Draec met noch der seluer daghe twee Schepen vande voorsz. Spaensche Vlote/
aldus den dach passerende met veel ghewelt ē schepen teghen malcanderen zijn
de Engelsche Armade hun vertreck nemende wederom herstellende dat noodich
was. Den derden dach hun wederom ontmoet ē dapperlijck hare partyen aen-
ghegrepen/ē veel Spaensche schepen reddeloos gemaeckt / ē te gronde geschō-
ten/

ten/oock eenighe gheweldelick betrachticht ende in Enghelant ghebracht / met seer veel gheuanghenen/ seer veel groote Meesters/eñ Cavaleers / als ghemeene soldaten/dit alles gheschiet ende verloopen zynde/zyn sy ghedwonghen gheweest door tghewelt der Enghelsche Armade hun wyck te nemen onder de Fransche Custe/onder tClif van Calis / alwaer sy liedẽ vande Armade vãde Coninrklycke Mayesteyt van Enghelant beuonden worden. Op den 7. ende 8. dach Augusti aen ancker te leggẽ/om aldaer also eenich Zeecoerts vande bequaemste plaetsen vanden Prince van Parma toegheschickt soude moghen werden / twelck hem is beledt door tghewelt van die door Armade die van Hollant eñ Zeelant aldaer voor Duynckercken eñ Sluyse ghesonden om den Prince van Parma eñ zyne Adherenten te beletten/het wtcomen van zyne Schepen/ soo heeft den vroomen Capiteyn Draeck vyf ofte ses van zyne snootste ofte quaetste schepen gheledicht/ ende den seluen vol brants ghestuert op zyne partyen den welcken tselue vernemende/ zyn door noot ghedronghen vele haere anckeren af te houwen / eñ alsoo de Zee te kiessen/ ende wederom sterckelyck teghen malcanderen gheraeckt / eñ bevonden werdt dat de Spaensche Armade afbreck gheleden hadde van haer lieder aldermachtichste eñ alderghewelдichste grootste schepen/ waer onder een den grootste Galiasse voor Calis is also seere ontreddert dat den seluen te gront ghesegen is/ ende den ouerstẽ der seluen(namelyck den Sone vande Viceroy van Napels/daer op gheschooten met veel meer ander Seignoirs / oock veele ghevanghen daer wt ghecreghen / met noch het ghetal van 16000. goude ducaten / met noch veel meer andere Galeyen ende Schepen / ende zyn alsoo met groote schade eñ verlies ghedreuen eñ vluchtich gheworden/ sonder dat sy tot haren opset eñ aenslach hebben connen comen/eñ int werck stellen/maer hebben moeten wycken nae de Noort zee toe/al waer hem sterck verbolcht is/ die Armade vãde Coninclycke Mayesteyt van Enghelant/met ontrent 150. seylen / Seer hardt aen houdende om voorts de volcomen Victorie eñ Meesterschappe daer ouer te vercryghen / nietemin noch een Schip van 700. lasten/ende een van 500. lasten in Zeelandt betracht zyn/ ende oock noch eenige in goede hope staen / te verоueren die noch vã haerlieder vloote versteecken zyn/onder dese Custen wt welcke twee Schepen voornoemt.

Der Ouersten ende Capiteynen naemen hier nae volghen met de bekentenisse der seluen.

Sommarie der Spaensche Armaye int cort 65. Galayen eñ groote schepen 25. Hulcken van 3. eñ 400. vaten. 19. Patechas van 70. ende 100. vaten. 13. Sabias/4. Galiassen/4. Galayen/ 20. Carueels ende Jachten compt 150. stucx. Aen volck in allen 30656. Van alderhande volck als volcht 7295. Schutten 1000. Muskettiers 10000. Spits draghers 10000. Partesaens ende Helbaerden 8052. Zee varende luyden 2088. Koepers/ De reste voort alderhande volck/waeronder zyn 180. geestelycken van verscheyden orden. Gheschut als volcht 1497. Metalen stuckẽ/ 934. yseren stucken/ 123790. Kugels ofte Clootẽ/ 5175. Quintalen buscrupt/ 1238. Quintael loot/ 1151. Quin Lonten/ 12. Muerbreeckers/ 21. Velt stuckẽ/40. Muyl Esels met zyn toebehoort / Om het gheschut te marcheren / 22. Paerden voor de Generaels. Aen Prouande als volcht. 11000. Quintael beschuyt / is voor ses maenden/ 11170. Pypen wyns voor ses maent/ 6500. Quint specks voor 5. maent/ 3000. Quint caes voor 3. maent/ 6000. Quint Visch voor 4. maẽt/ 4000. Quint rys voor 6. maent/ 6000. Hauegas boonen ende alderhande dierghelycx is voor ses maent/ 21000. Arobas/ Azyn ofte edick ses maenden / 10000, Arobas Olie is voor 6. maent/ 11000. Pypen/ Versch water voor 80. daghen.

Verclaringe

Verclaringhen ende ſpecificatie ghedaen by Don Diego de Piemen- tello opper Velt Heer vande Tierce van Cicilia / Broeder vande Marcquis de Senerel / oudt xxix. Jaren / eñ is nu ghenomen deſen x. Auguſti. Door den Capiteyn Pieter vander Does / eñ alſo ghevanckelijck ghebracht in Schra- uen Haghe / al waer hy deſe bekenteniſſe ghedaen heeft teghen ſekere daer toe gheordonneert.

SEyt dat hy is Ridder vander orden S. Jacob.

Seyt dat die Tertio van Sealle is ouerſte van xxxij. companie oft regi- menten / daer van de 2800. zijn oude Soldaten.

Seyt dat alle de xxxij. regimenten zijn alle in deſe armaden.

Seyt dat ſy vertrocken zijn van Liſſebone / den xxx. van May / met cxlv. ſeylen / in alles / daer van de hondert eñ thien waren oorlooch ſchepen / eñ de xxxj. ſchepen waeren ander groote ſchepen tot Prouiande ende ammunitie van oorloghe.

Seyt dat het ſchip daer hy op was / was eẽ Galliote vã Portugael vã cvij. laſt.

Seyt dat ſy ouerghecomen ſy / op intentie van hen te voeghen metten Prince van Parma / Eñ tſamen te vallen op Enghelandt / eñ aldaer eenighe ſterckte in te nemen ende hen volck daer op te landen.

Seyt dat inde entre van het Canale / Zeewaert eẽ van hueren grootſte ſchepen vander vloten ghenomen / daer op dat Capiteyn was Don Pedro Valdees.

Seyt dat inde voorſz. Armade zijn xx. duyſent Spaingiaerts / ende xij. duyſent ſchippers als anderen ſulcx dat ſy zijn xxxij. duyſent te ſamen.

Seyt dat de fleur vanden Edeldom van Spaengien daer onder is / als Herto- ghen / Marquiſen / Grauen / Baroenen ende Edelluyden /

Seyt voorts dat den Generael den Hertoghe van Medina / en ſal van hier niet scheyden voor aleer hy volcomen ſal hebbẽ volbracht het beuel van den Coninck twelck hy hem ghegheuen heeft.

Seydt dat de vloote is verſien van alle Prouiſie voor ſes maenden als ſy wt Liſbocne ſcheyden.

Seyt dat zijn ſchip is ophebbende vierendertich metalen ſtucken.

Seyt / doen hy de leſte mael ouerſach de vlote van Enghelandt / ſo telde hy daer dry hondert en dertich ſchepen.

Seyt dat twee maenden voor zijn vertreck van Liſbone / ſo was daer den roep / dat de Coninginne van Enghelant was op weghe om pays te tratteren metten Hertoghe van Parma / ende datter hope was dat ſulcx ſoude gheſchieden.

Seyt datſe op Maendaghe ſo zijn ſy verſtroeyt / eñ datter maer iij. ſchepen ver- loozen waren.

Seyt dat de Armade coſt den Coninck ſdaechs xij. M. ducaten.

Seyt datter zijn in deſe vlote xvj. C. Millioen Ducaten.

Frans Muelen Paert gheboren tot Herentals / out 17. iaer / ſeyt 9. iaer daer ge- weeſt hebbende / ende zijn duytſch by naeſt vergeten.

Willem Olimkens van Lutſenberch out 20. iaer / ſeyt mede 9. iaer wt tlant ge- weeſt te hebben / eñ wt Don Diegos mont alſo verſtaen hebbende.

Don Jouan de Velaſeo ſone vanden Graue van Ceruollia.
Martin Dauelos Capiteyn van een Regiment van Tiercs van Cecille.
Franciſque Mauriques Capiteyne.
Alonſo de Vergas Luytenant vande voorghenoemde Don Diego Piemontel.

FINIS.